

ВИСНОВОК

наукового керівника щодо виконання
індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми
підготовки доктора філософії та роботи над дисертацією

Пупяліса Єгора Вікторовича

**«Інституціоналізація публічного управління національною безпекою в
умовах гібридної війни в Україні»,**

яка подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань

28 Публічне управління та адміністрування, зі спеціальності

281 Публічне управління та адміністрування

Пупяліс Єгор Вікторович у 2022 році вступив до аспірантури Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Навчальна складова індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії Пупялісом Є.В. виконана своєчасно та у повному обсязі.

Робота Пупяліса Є.В. над темою дисертації розпочалася з визначення наступних завдань дисертаційного дослідження:

- розкрити зміст і сутність публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни;
- визначити особливості гібридної війни як детермінанти трансформації системи публічного управління національною безпекою з урахуванням багатовимірного впливу гібридних загроз на інституційне середовище;
- обґрунтувати систему критеріїв оцінювання інституційної зрілості безпекових інститутів в умовах гібридної війни;
- проаналізувати нормативно-правове та організаційне забезпечення системи управління національною безпекою України з метою виявлення його відповідності викликам гібридної війни;
- дослідити та узагальнити зарубіжний досвід інституціоналізації управління національною безпекою в умовах гібридних загроз для виявлення кращих практик, релевантних для України;
- розробити концептуальну модель інституціоналізації публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни;
- обґрунтувати пріоритетні напрями вдосконалення інституційного забезпечення публічного управління національною безпекою України на основі аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду протидії гібридним загрозам.

Усі визначені завдання дисертаційної роботи, які ставив перед собою Пупяліс Є.В., виконані, та зроблені такі основні висновки.

Доведено, що в умовах гібридної війни традиційні моделі інституціоналізації,

орієнтовані на стабільне безпекове середовище та лінійну логіку розвитку, виявляються недостатньо ефективними. Встановлено діалектичний характер взаємозв'язку між формальною та неформальною інституціоналізацією, де формальні правила створюють структурні рамки, а неформальні практики визначають реальну ефективність функціонування інститутів.

Розроблено структурно-функціональну модель публічного управління національною безпекою, яка базується на принципах багатовимірності, адаптивності та інтегрованості. Модель включає три взаємопов'язані компоненти: структурно-організаційний (створення гнучких мережевих форм координації замість жорстких ієрархічних структур), процесуально-функціональний (стандартизація процедур ситуаційного аналізу та швидкого реагування) та ціннісно-культурний (формування культури міжвідомчої співпраці).

Концептуалізовано гібридну війну як детермінанту трансформації системи публічного управління національною безпекою через обґрунтування концепції множинної детермінації. Виявлено каскадний ефект інституційної дестабілізації, коли первинний удар по одному сегменту безпекової системи провокує ланцюгову реакцію порушень у суміжних сферах.

Встановлено специфічні характеристики гібридних загроз: розмивання меж між війною і миром, амбівалентність статусу агресора, асиметричність конфлікту, темпоральна невизначеність конфлікту, що фундаментально змінюють вимоги до інституційної організації управління національною безпекою.

Розроблено систему критеріїв та індикаторів оцінювання інституційної зрілості системи публічного управління національною безпекою, яка інтегрує сім взаємопов'язаних вимірів: структурна, функціональна, нормативна, координаційна, адаптивна, культурна та інтеграційна зрілість. На відміну від існуючих методик, розроблена система враховує динамічні характеристики інституційного розвитку, зокрема адаптивність до швидкозмінного характеру гібридних загроз.

Доведено, що в умовах гібридної війни найбільшого значення набувають адаптивна та координаційна зрілість, оскільки саме здатність до швидкої адаптації та ефективної міжвідомчої координації визначають результативність протидії багатовекторним асиметричним загрозам.

Аналіз нормативно-правового та організаційного забезпечення системи управління національною безпекою України виявив динамічну еволюцію інституційного середовища під впливом гібридної війни. Виявлено чотири послідовні фази адаптації (2014-2015 – шокове реагування; 2016-2018 – структурна стабілізація; 2019-2021 – поглиблення трансформації; з 2022 – якісно

вищий рівень інституційної зрілості).

Виявлено закономірність, що найбільш динамічні інституційні зміни відбувалися в періоди загострення конфлікту, коли екстремальні виклики долали організаційний опір і створювали політичне вікно можливостей для впровадження необхідних реформ.

Компаративний аналіз зарубіжного досвіду виявив конвергенцію інституційних відповідей країн, що зіткнулися з російською агресією. Встановлено, що країни Балтії розробили найбільш релевантні для України моделі протидії гібридним загрозам через схожість викликів та обмеженість ресурсів.

Виявлено спільні елементи успішних моделей: створення координаційних центрів протидії гібридним загрозам на вищому державному рівні, розбудова спроможностей кіберзахисту критичної інфраструктури, системи стратегічних комунікацій та контрпропаганди, механізми залучення громадянського суспільства до національної безпеки, міжнародна кооперація та обмін досвідом.

Ключовим результатом дослідження стала розробка концептуальної моделі інституціалізації публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни, яка вперше об'єднує в органічну систему принципи функціонування, архітектурні елементи, механізми координації та адаптаційні спроможності.

Модель спирається на чотирнадцять взаємопов'язаних базових принципів: системної цілісності, адаптивної архітектури, мережецентричності, інформаційної інтеграції, проактивності, розподіленої стійкості, інклюзивності, безперервності, технологічної інноваційності, стратегічної комунікації, правової легітимності, безперервного навчання, економічної ефективності та метаадаптивності.

Запроваджено нові інституційні елементи: функціональні кластери замість традиційних відомчих структур, Національний центр стійкості для захисту критичної інфраструктури, Регіональні центри безпеки та стійкості як інтегровані міжвідомчі структури на обласному рівні, мережева компонента з горизонтальними зв'язками, інформаційна підсистема на базі концепції єдиного інформаційного простору.

Обґрунтовано систему механізмів координації, яка поєднує вертикальну координацію через каскадну систему узгодженого цілепокладання з використанням інструменту «стратегічних контрактів» та горизонтальну координацію через систему спеціалізованих міжвідомчих комітетів при РНБО, спільні ситуаційні центри, інтегровані інформаційні системи.

Розроблено систему організаційних механізмів трансформації сектору безпеки на засадах переходу від функціонально-галузевого до процесно-

орієнтованого принципу побудови структур. Обґрунтовано створення Інтегрованого командування сил безпеки та оборони з реальними повноваженнями оперативного управління, реорганізацію розвідувальної спільноти через Національне розвідувальне агентство, структурну інтеграцію кіберсил через об'єднане Кіберкомандування.

Доведено необхідність парадигмального переходу у правовому регулюванні через масштабну кодифікацію безпекового законодавства у формі Кодексу національної безпеки України, введення в правове поле нових концепцій гібридної агресії та гібридної оборони, створення ефективного правового забезпечення міжвідомчої координації, впровадження інноваційних механізмів адаптації законодавства.

Працюючи над дисертацією, Пупяліс Є.В. проявив себе як зрілий дослідник, який має ґрунтовну теоретичну і методологічну підготовку, здатний самостійно формулювати та вирішувати складні наукові завдання. Варто відзначити високий рівень аналітичних здібностей здобувача, вміння працювати з великими масивами інформації, критично осмислювати наукові джерела та систематизувати емпіричні дані. Особливо цінною є здатність здобувача інтегрувати теоретичні концепції з практичним досвідом України у протидії гібридній агресії та трансформувати їх у конкретні прикладні рекомендації для органів державної влади.

Здобувач продуктивно співпрацював з науковим керівником протягом усього періоду навчання в аспірантурі. Він постійно підвищував свій фаховий рівень, брав активну участь у наукових конференціях та семінарах, демонструючи глибоке розуміння проблематики дослідження та здатність аргументовано відстоювати власну позицію. У процесі роботи над дисертацією він виявив такі якості як цілеспрямованість, наполегливість, високу працездатність та відповідальність.

Дисертант безпосередньо брав участь у всіх етапах дослідження: здійснив ґрунтовний аналіз наукової літератури з теми дисертації, коректно сформулював мету та завдання, самостійно отримав, опрацював та узагальнив результати, аргументовано обґрунтував основні положення та висновки роботи. Усі наукові результати, представлені в дисертації, отримані особисто здобувачем.

Дисертаційна робота Пупяліса Є.В. є самостійним, цілісним і завершеним науковим дослідженням актуальної проблеми, що має як теоретичне, так і важливе практичне значення для України в умовах протистояння гібридній агресії. Усі теоретичні положення, висновки та практичні рекомендації ґрунтуються на власних дослідженнях автора. Основні результати дисертаційної роботи висвітлено у достатній кількості наукових публікацій у фахових виданнях та апробовано на міжнародних науково-практичних конференціях.

Виходячи із зазначеного, вважаю, що наукова складова індивідуального плану роботи Пупяліса Єгора Вікторовича виконана повністю та на високому науково-теоретичному рівні.

Науковий керівник, завідувач кафедри права, національної безпеки та європейської інтеграції ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, доктор юридичних наук, професор

Лариса ВЕЛИЧКО

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ
Начальник відділу
кадрів

В. Грещенко